

“ระบบที่เอามาใช้ มันทำให้เด็กๆ กลายเป็น..หนูทดลอง โดยสมบูรณ์แบบ..” กูรูด้านการศึกษา คนที่ถูกขนานนามว่า “รัฐมนตรีของเด็กๆ” ขอส่งเสียงแทน “เหยื่อระบบการศึกษา” แลกเปลี่ยนบทสนทนาอย่างตรงไปตรงมา เจาะช่องโหว่จากระบบใหม่ “TCAS” เทียบ “มหากาพย์ระบบเก่า” สะกิดเตือนผู้ใหญ่ ในกระทรวงให้เร่งอุดรอยรั่วใหญ่ ถ้ายังอยากสลัดตัวเองให้พ้นจากสมญานาม “เต่าล้านปี!!”

หลังชดถลามาุมคิด พิชิตใจวัยซนล้นคอซอง ผ่านตำแหน่งบรรณาธิการข่าวการศึกษา เว็บเด็กดี (dek-d.com) มานานถึง 10 ปี ชื่อของ ลาเต้-มนัส อ่อนสังข์ ก็กลายมาเป็นผู้เชี่ยวชาญอันดับต้นๆ ที่ผู้คนให้ความสนใจในทักษะ และน่าจะเป็นอีกหนึ่งแสงสว่างสำคัญ ที่ช่วยส่องช่องโหว่ให้ส่งถึงคนที่มีอำนาจจะอุดมันได้ เช่นเดียวกับรูรั่วจำนวนมากที่เขาช่วยชี้ปากเอาไว้ให้ผ่านบทสัมภาษณ์นี้...

“TCAS” กฎปฏิ-การจัดการป่วน

● ตอนนี้สังคมกำลังเวียนหัวกับ “TCAS” ที่สร้างขึ้นมามาเพื่ออุดช่องโหว่ แต่กลายเป็นช่องโหว่เสียเอง เรามองยังไปบ้าง?

ถามว่าระบบ TCAS (Thai University Center Admission System) มันดีไหม มันก็ดีนะครับ แต่พอมันมาใช้จริง มันดันเกิดปัญหาที่ทั้งตัวน้องๆ และตัวคนคิดระบบ ไม่คาดคิดว่ามันจะเกิด

เทียบกับระบบก่อนหน้านี้ เด็กจะต้องวิ่งรอกสอบเยอะแยะไปหมด คือถ้าอยากเรียนที่ ม.แม่ฟ้าหลวง ก็ต้องนั่งรถไปสอบตรงที่นั่น กลายเป็นว่าต้องเสีย ค่าเครื่องบิน-ค่าที่พัก กันเยอะมาก ก็เลยเกิดเป็นระบบ TCAS ตัวนี้ขึ้นมา เขาระบุเอาไว้

ชัดเจนเลยว่า ต่อไปทุกมหาวิทยาลัยห้ามจัดสอบกันเอง แต่ทาง ทปอ. (ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย) จะมีข้อสอบกลางมาวัดให้ ทั้งคะแนน GAT, PAT, วิชาสามัญ ฯลฯ ให้สอบจากแหล่งเดียว ยื่นได้ทุกมหาวิทยาลัย

● อยากให้ช่วยอธิบายความซับซ้อนของปัญหาที่เกิดขึ้นกับระบบครั้งล่าสุด เรื่อง “การกั๊ก” ของคนที่สอบติด

เนื่องจากกฎของ TCAS กำหนดเอาไว้ว่า เด็กทุกคนสามารถสมัครเอาไว้ได้ 4 ที่ 4 สาขา โดยมีเงื่อนไขว่า ถ้าคะแนนถึงหมดทั้ง 4 ที่ ก็จะติดหมดเลย ทำให้มีเด็กหลายคนที่ไม่สมัครทั้ง 4 ที่ และคะแนนก็ถึงหมดเลย พอประกาศผลออกมาเขาก็กลายเป็นว่า ชื่อ “นายลาเต้” ติดหมดเลยทั้ง 4 คณะ แต่ระบบจะให้เลือกได้แค่คณะเดียว ทำให้อีก 3 คณะที่มีชื่อติด กลายเป็นที่นั่งว่าง

ประเด็นก็คือตอนแรกทาง ทปอ. ไม่ได้แก้ปัญหาโดยการเรียกตัวสำรองมา แต่แก้โดยการปล่อยให้นั่งว่างไว้แบบนั้นครับ แล้วก็จะเอาจำนวนที่นั่งว่างเหล่านั้น ไปพบกับการสอบรอบที่ 4 (จากการคัดเลือกทั้งหมด 5 รอบ) ซึ่งน้องๆ เขาก็มองกันว่า มันไม่แฟร์ เพราะเขาต้องเสียค่าสมัครใหม่ สอบใหม่ ลุ้นกันใหม่ ทั้งๆ ที่คะแนนเขาถึงเกณฑ์ของคณะนั้นแล้ว แต่กลับไม่ได้เรียน

ที่สำคัญคือ การสอบครั้งที่ 4 ใช้คนละเกณฑ์กับการสอบครั้งที่ 3 เทียบง่ายๆ เหมือนตอนแรกเด็กเง็กเง็กเอาไว้ว่า ถ้าจะเข้าคณะนี้ ต้อง “วิ่ง” ให้ผ่านเกณฑ์ เขาก็อุตส่าห์ไปซ้อมวิ่งมา แต่พอกำลังจะถึงเส้นชัย ก็ถูกตัดสิทธิตรงนั้น แล้วบอกให้ไปเริ่มจุดสตาร์ทใหม่ โดยเปลี่ยนเป็น “การว่ายน้ำ” แทน

● หมายความว่า การสอบ “รอบที่ 4” มันวัดด้วยคะแนน GAT, PAT เป็นหลัก ต่างจาก “รอบที่ 3” เลยใช่ไหม?

(พยักหน้ารับ) ครั้งที่ 4 จะวัดจาก GAT, PAT, O-Net

สถาบัน The Act. www.theactkk.net

★ ได้รับการประเมินคุณภาพ "ระดับดีมาก" จากกระทรวงศึกษาธิการ ★

จำนวนรับ ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาแบบใหม่ "TCAS" ปีการศึกษา 2561

รอบการรับ	ประมาณการ จำนวนรับ (คน)
รอบที่ 1 การรับด้วย Portfolio	44,258
รอบที่ 2 การรับแบบโควตา	68,050
รอบที่ 3 การรับตรงร่วมกัน	44,390
รอบที่ 4 การรับแบบ Admissions	34,744
รอบที่ 5 การรับตรงอิสระ	15,064
จำนวนรับทั้งสิ้น	206,506

ข้อมูลจาก : สถาบันอุดมศึกษา จำนวน 40 แห่ง
แถลงข่าว ทปอ. 1 มิ.ย. 60

"TCAS" ระบบใหม่ แบ่งคัดเลือกเป็น 5 รอบ

และเกรดเฉลี่ย ซึ่งมันจะต่างจากสอบครั้งที่ 3 มากครับ มีน้องหลายๆ คนบอกว่า โรงเรียนตัวเองเกรดดีมาก เขาเลยวางแผนเอาไว้แล้วว่า จะไม่ไปยุ่งกับการสอบรอบที่ 4 เลย เพราะจะทำให้ตัวเองเสียเปรียบมาก ต้องวัดจากเกรดถึง 6,000 คะแนน

คือการที่ระบบออกแบบมาให้แบ่งการสอบเป็น 5 ครั้ง เด็กๆ เขาไม่ว่าหรือครับ หรือถึงเพื่อนๆ จะก๊ากก็เพราะได้คะแนนสูง เขาก็ไม่ว่า แต่ควรจะต้องหาทางออกให้โอเค ซึ่งตอนนั้นก็เริ่มมีทางออกแล้ว ล่าสุดมีเปิด "รอบ 3/2" กันแล้ว คือปล่อยให้แต่ละมหาวิทยาลัยเรียก "ตัวสำรอง" ไปถมที่ว่างที่คนสละสิทธิ์แล้วครับ

● ปัญหาที่เกิดขึ้น สะท้อนการวางระบบที่ไม่รัดกุมพอหรือเปล่า? ทำให้ไม่คิดจะเรียก "ตัวสำรอง" เอาไว้ตั้งแต่แรก?

อย่างระบบก่อน แต่ละมหาวิทยาลัยจะมีการเรียกตัวสำรองของตัวเอง ก็เลยไม่มีปัญหาครับ แต่ครั้งนี้เขาพยายามเข้ามาจัดระบบทุกอย่างมากขึ้น เปรียบตัวเองได้ว่าเหมือนเป็นเว็บขายของออนไลน์ ให้แม่ค้า (มหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง) มารวมกันที่เว็บเดียว แล้วให้น้องๆ เข้าไปเลือกว่าจะซื้อสินค้าจากแหล่งไหน

● เหมือนทาง ทปอ. ไม่เคยทำ พอมาจัดการทุกอย่างเองแบบนี้เลยไม่รู้ว่าจะรอดของไหวตรงไหน?

ใช่ครับ ตอนตัวทฤษฎีของ TCAS ออกมา ผมเข้าไปนั่งอ่าน ผมยังคิดว่ามันเป็นระบบที่ดีนะ แก่ปัญหาเรื่องการก๊ากที่, ลดเรื่องค่าใช้จ่ายในการสอบแต่ละสนาม, ทำให้เด็กสนใจการเรียน ม.6 ได้อย่างเต็มที่ ฯลฯ แต่พอเอามาใช้จริง ผมไม่รู้จะใช้คำว่าอะไร ระหว่าง "ทฤษฎีสวย แต่ปฏิบัติไม่โอเค" กับ "ทฤษฎีดี แต่บริหารจัดการไม่ดี" แต่คิดว่าน่าจะเป็นอย่างหลังมากกว่า เพราะถ้าตัดสินใจเรียกตัวสำรอง ก็จะไม่มีปัญหาแบบนี้

แต่ก็มีหลายฝ่ายเหมือนกันครับที่บอกว่า ทำไมต้องให้สิทธิเด็กติดมากกว่า 1 ที่ แต่ก็เข้าใจทาง ทปอ. นะครับว่า ระบบของประเทศไทยเราเป็นแบบนี้มาหลายปีแล้ว ถ้าเทียบกับจีน, เกาหลีได้ แล้ว จะเห็นว่าการศึกษาเขาเครียดมาก ระบบการเข้ามหาวิทยาลัยคือ เป็นตายวัดกันครั้งเดียว ถ้าสมัครเข้าไป ติดก็คือติด ไม่ติดก็ต้องม้วนเลือกลบ รอบปีหน้า แต่ของไทยจะค่อนข้างให้สิทธิเด็ก ถ้าคะแนนเยอะจะเลือกได้

จากเดิม ทาง ทปอ. คาดหวังว่า ระบบ TCAS จะลด "ความ

เหลื่อมล้ำทางการเงิน" คือ คนที่มีเงินเยอะ สมัครสอบได้เยอะ คนที่มีเงินน้อย สมัครได้น้อยกว่า แต่กลับกลายเป็น "ความเหลื่อมล้ำทางคะแนน" แทน คือคะแนนเยอะก็ติดเยอะ คนคะแนนน้อยก็ไม่ติด และกลายเป็นว่า TCAS ที่สร้างขึ้นมาก็เพื่อแก้ปัญหาที่ 1, 2, 3 กลับทำให้เกิดปัญหาที่ 4, 5, 6 ตามมา แถมยังเป็นปัญหาที่สาหัสกว่าที่เคยพยายามจะแก้

● เกิดอะไรขึ้นกับระบบนี้ ทำไมเด็กที่ได้คะแนนสอบดี ๆ หลายรายสอบไม่ติด?

ด้วยความที่ระบบมันกำหนดไว้ว่า เด็กคนหนึ่งสามารถเลือกได้ 4 ที่ และถ้าคะแนนสูงก็จะมีชื่อติดอยู่ได้ทั้งหมด 4 ที่ เด็กที่เลือกแพทย์ก็ต้องยอมรับว่า เป็นเด็กที่คะแนนสูง ซึ่งเขาก็จะเลือกเรียนแพทย์เป็นอันดับ 1 ส่วนลำดับถัดๆ มา เขาเลือกแพทย์ไม่ได้แล้ว เขาก็ต้องเลือกคณะอื่นจริงๆ แล้วจะไม่เลือกก็ได้ เว้นว่างไปก็ได้ แต่มองในมุมเด็กก็ไม่มีความเสี่ยง ดังนั้น ในเมื่อระบบให้โอกาสเลือก 4 ที่ เขาก็เลือกตามนั้น

กลายเป็นว่า พอถึงวันรายงานตัว เด็กที่ติดแพทย์แล้ว ก็ไม่มีใครไปรายงานตัวกับ คณะเภสัชศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์

ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.)

ที่เลือกไว้เลย เพราะน้องต้องไปเอาแพทย์อยู่แล้ว ทำให้เด็กที่อยากเข้าคณะเหล่านั้นจริงๆ ถูกแย่งที่เรียน แถมตอนแรกระบบเขาตั้งไว้ว่าจะไม่เรียกตัวสำรองอีก มันเลยยิ่งไปกันใหญ่

ทุกวันนี้ เด็กที่สอบได้คะแนนสูงถึง 26,000 กลับกลายเป็นเด็กสอบไม่ติด ทั้งที่ถ้าวัดจากคะแนนของเกณฑคณะทั้ง 4 ที่ที่เลือกไว้ เขาสามารถติดได้สบายๆ หรือสอบเข้าไปได้กลายเป็นข้อปของคณะด้วยซ้ำ แต่ด้วยระบบมันทำให้ผลออกมาแบบนี้ ผู้ปกครองก็ไม่เข้าใจ เถียงกันว่าถ้าลูกได้คะแนนสูงจริง ก็ต้องสอบติดสิ ก็เลยกลายเป็นปัญหาความไม่เข้าใจ เพราะต่างฝ่ายต่างตามระบบกันไม่ทัน

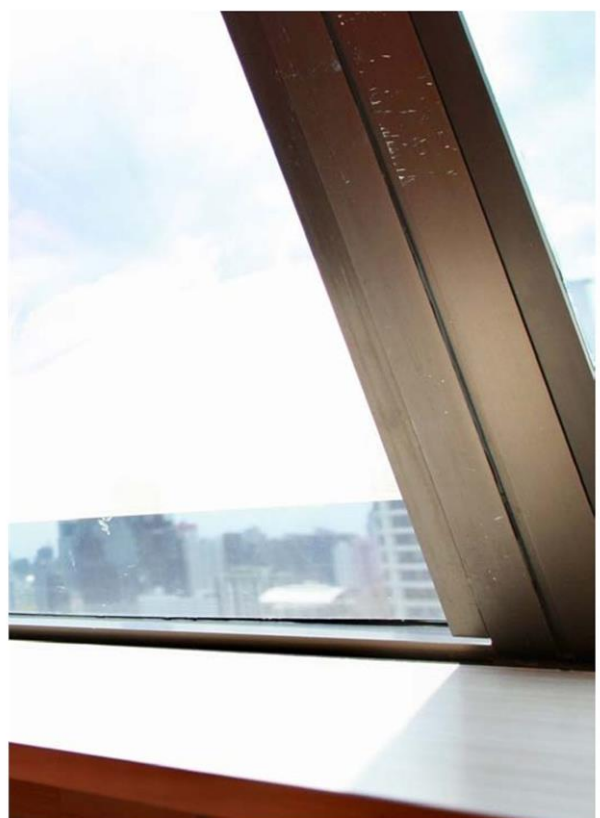
มหากาพย์เปลี่ยนระบบ "พี่ใหญ่ยังแค้น-เด็กๆ ยิ่งวุ่น"

● ถือเป็นมหากาพย์ของระบบการศึกษาไทยเลยไหม เปลี่ยนตลอด แล้วก็มีปัญหาตลอด?

ผมว่าครั้งนี้เป็นครั้งที่รุนแรงสุด อาจจะเป็นเพราะเด็กมีปากมีเสียงมากขึ้น รู้ว่าจะทำยังไงเพื่อรักษาสิทธิของตัวเอง ถึงขนาดตั้งแคมเปญรณรงค์ใน change.org ให้คนมาช่วยกันลงชื่อคัดค้านด้วยยอด แล้วก็ปลุกให้เกิดแฮชแท็ก #dek61 ที่ออกมาระบายเรื่องระบบ TCAS กันจนกลายเป็นเทรนด์อันดับ 1 ในทวิตเตอร์ไปเลย

ถามว่าปีไหนที่ระบบถูกวิจารณ์เดือดสุด ก็ปีนั้นแหละ และปีไหนที่เด็กเครียดที่สุด ก็ปีนั้นแหละครับ เพราะเป็นปีที่ระบบมันซับซ้อนมาก ก่อนที่เด็กจะระเบิด มันไม่ใช่ครั้งแรก มันมีตั้งแต่ปัญหาการเลือกจากพอร์ตๆ (portfolio) มาเว็บล่ม จนถึงการไม่เรียกตัวสำรอง มันหลายครั้งจนเด็กต้องระเบิดออกมา

แต่เราก็ต้องเข้าใจว่า ทาง ทปอ.ปีนี้ เขาก็โยกการคัดทั้ง 5 รอบมาไว้กับตัวเอง คือถ้าจะออกแบบคัดให้เสร็จรอบเดียวจบ

เขาก็สามารถทำได้เลย แต่เขาเลือกที่จะไม่ให้เด็กเสียสิทธิใครครับ ทำให้เขาต้องรับผิดชอบหมดทั้ง 5 รอบ เด็กก็จะได้ยินชื่อ ทปอ. ตลอด เวลาเกิดข้อผิดพลาดอะไรขึ้นมา

ทาง ทปอ.เองเขาก็ไม่พอใจนะครับเรื่องการกักที่ เขาบอกว่าที่ปีก่อนๆ ก็มีการกักที่แบบนี้เหมือนกัน แต่ไม่เห็นมีใครไปตำหนิก็เป็นเพราะระบบเดิมแต่ละมหาวิทยาลัยเขาคัดเด็กกันเอง และเรียกตัวสำรองกันเอง คือเขาหาทางออกได้ดีกว่าที่ทาง ทปอ. ทำครับ มันเลยไม่เกิดปัญหาแบบนี้ อันนี้พูดกันตรงๆ เลยนะ

● คิดว่าอะไรทำให้มุมมอง-ความต้องการเรื่องการศึกษา ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ มันสวนทางกันตลอดแบบนี้?

ผมว่าคนออกแบบคือผู้ใหญ่ยุคตัวเอง แล้วก็ไม่เคยมีการ
ชาวเสียงเด็ก ไม่เคยเรียกผู้ปกครองหรือครูแนะแนวไปร่วมถก
ว่าอยากให้เป็นแบบไหน ตั้งแต่ผมทำงานที่เด็กติมา ก็ยังไม่มี
ผู้ใหญ่ฝั่งออกแบบนโยบายมาถามความคิดเห็นเด็กๆ มีแต่พี่ๆ
สื่อมวลชนมาถามหาข้อมูล ที่อยากสะท้อนปัญหาของระบบ

แต่ก็ต้องเข้าใจว่าการที่จะทำให้ระบบหนึ่งระบบ ตอบโจทย์เด็กทั้ง 3-4 แสนคนทั่วประเทศ มันคงยาก ยิ่งไงก็ตามก็ต้องยอมรับนะครับว่า ทาง ทปอ.ชุดนี้ค่อนข้างกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ถ้าเทียบกับหน่วยงานทางการศึกษาอื่นๆ ที่ผมเห็นมาตลอดแล้ว ถ้าเป็นเมื่อก่อน เวลาเด็กออกมาเรียกร้องอะไร ถึงจะรู้ว่าผิด แต่จะอาศัยวิธีเงียบ ไม่ให้สัมภาษณ์สื่อ ไม่แถลงข่าว แล่ส่งหนังสือออกแถลงการณ์มาแล้วก็จบ ข้อสอบผิดก็เลือกที่จะไม่เฉลย เลือกที่จะเงียบให้มันหยุด แต่ทาง ทปอ.เขาก็ออกมาพูด ออกมาแก้ ก็ต้องยอมรับในความใส่ใจเด็ก

ยิ่งช่วงหลังๆ ทาง ทปอ.ก็เริ่มมาเล่นกับแฟนเพจมากขึ้น เริ่มมาโพสต์ถาม-ตอบ สังเกตเวลาผมโพสต์ถามอะไรอาจารย์ไปไม่เกิน 1 ชั่วโมง เขาจะป๊อขึ้นในเพจเพื่อตอบคำถาม ยิ่งหลังจากเกิดดราม่าไป เห็นเลยว่าเขาพยายามอัปเดตข้อมูลเยอะมาก จนกระทั่งน้องไปเชวในแฟนเพจว่า “เย่! แอดมินทำงานแล้ว” (ยิ้ม) ทำให้กระแสดอตัน-กระแสด่าก่อนหน้านี้อดลงไปด้วย จากก่อนหน้านี้เด็กไม่รู้ว่าจะไปถามหรือติดต่อใครดี

● ระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยของไทย เปลี่ยนผ่านมาหลายระบบมาก มันสะท้อนอะไรบ้าง?

ถ้าวัดจากที่ผมเข้ามาทำงานที่เด็กดี นับรวมแล้วก็เปลี่ยนระบบมา 3 ครั้งแล้วครับ คือ **1.O-Net, A-Net 2.GAT, PAT และ 3.TCAS** ระยะเวลา 10 ปี เปลี่ยนมา 3 ระบบ ก็แปลว่าตก 3 ปีต่อระบบ ถ้ามองในแง่ปฏิบัติ มองจากมุมผู้ใหญ่ เขาอาจจะมองว่าไม่ต้องคิดอะไรมาก เราเปลี่ยนเพื่อให้เกิดสิ่งที่ดีขึ้น ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง เขาไม่ได้อยากโดนตำ แต่ในเมื่อเขาเห็นปัญหา เขาก็คิดว่าจะต้องเปลี่ยน

แต่ในมุมมองของเด็ก การเปลี่ยนระบบ 3 ปีครึ่ง มันยากนะ เพราะเวลาเด็กจะวางแผนการเข้ามหาวิทยาลัย เขาไม่ได้วางแผน

กันตอน ม.6 นะ เขาว่ากันตั้งแต่ ม.4 แล้วถ้าหนีไปถึงปีที่ 3 มา
เปลี่ยนระบบพอดี เท่ากับเด็กวางแผนไว้ก่อนไม่ได้ใช่ไหม ยิ่ง
ระบบล่าสุด TCAS ทำปีแรกถูกสังคมสวดและขนาดนี้ เด็ก
ม.4-ม.5 ตอนนั้นก็เริ่มเสียสั่นหลังแล้วว่า ยังจะยึดระบบตัวนี้นัน
ไปได้อีกนานแค่ไหน

● เปลี่ยนมาที่ระบบ ก็มีปัญหาทุกระบบ จะเป็นไปได้ไหมที่ระบบการศึกษาไทยจะมีจุดที่ลงตัวเสียที?

(หัวเราะรับ) นี่ก็เปลี่ยนมา 3-4 ครั้งแล้ว แล้วมันไม่ถูกใจ เขาลักครั้งเลยเหวอ แต่ทุกครั้งที่เปลี่ยน ผู้ใหญ่เขาก็จะมัววัดดูประสพณ์ตลอดว่าเปลี่ยนเพราะอะไร อย่างการเปลี่ยนระบบ “Entrance” เพราะการสอบครั้งเดียวแล้วตัดสินทุกอย่างเลย มันทำให้เด็กเครียด แก้นิยามข้อสอบที่ออกแบบท่องจำ จนเด็กต้องไปติวที่โรงเรียนกวดวิชา ก็เลยมาเป็นระบบ “O-Net” แล้ว ก็ “GAT, PAT” ข้อสอบช่วงหลังๆ จะเห็นเลยว่า จะออกมาแบบไม่ต้องท่องจำ แต่จะเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

แต่ปัญหาก็คือ การที่เราเปลี่ยนจากระบบเดิม มาเป็นระบบใหม่ เพื่อที่จะ “แก้ปัญหาดเดิม” มันกลับกลายเป็นทำให้ “เกิดปัญหาใหม่” และที่น่าสนใจกว่านั้นคือ ปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้น มันไม่เคยทับปัญหาดเดิมเลยนะ (หัวเราะเบาๆ)

อย่างระบบ “Entrance” มาเป็น “O-Net, A-Net” เพื่อแก้ปัญหาเด็กเครียด แต่ก็กลายเป็นปัญหาการสอบซ้ำซ้อน อีก ถูกวิจารณ์ว่า O-Net กับ A-Net ชื่อวิชาเหมือนกันเลย จะ แก่กันทำไม จากนั้นก็เปลี่ยนมาเป็นระบบ “GAT, PAT” เพื่อ แก้ปัญหาเรื่องข้อสอบท่องจำให้หมดไป แต่กลายเป็นว่าข้อสอบ ที่เอามาวัดมันไม่ตอบโจทย์

ยกตัวอย่างข้อไหนที่เกิดกับคณะวิศวะฯ คนจะเรียนได้ ต้องเก่งคณิตกับฟิสิกส์ แต่ชุดข้อสอบที่เราเอามาใช้วัด กลับเป็น ฟิสิกส์, เคมี, ชีวฯ ทำให้คนที่ได้คะแนนวิชาเคมีสูงๆ เข้าวิศวะฯ ได้ แต่พอเข้าไปเรียนจริงก็เรียนไม่ไหว เพราะอ่อนฟิสิกส์ ทำให้ ปีแรกที่ใช้ GAT, PAT คณะเสียศูนย์ไปเลย เพราะเด็กวิศวะฯ เยอะมาก ทางคณะเขาก็เลยขอคัดจากสอบตรงเอง จนกลายเป็น ปัญหาเด็กต้องวิ่งรอกสอบ และเพื่อยุติปัญหาสอบหลายที่ของเด็ก มันเลยกลายเป็น “TCAS” ที่ใช้กันอยู่ตอนนี้ แล้วก็กำลัง เป็นปัญหาอยู่ตอนนี้ด้วย

คนจัดการระบบ เขาพยายามลดปัญหาที่ 1, 2, 3 แต่ดันเกิดปัญหาที่ 4, 5, 6 ตามมา แล้วพอไปลดปัญหาใหม่ เปลี่ยนระบบใหม่ กลับไปทำให้เกิดปัญหาที่ 7, 8, 9 ตามมาอีก

● ตอนนี้เกิดปัญหาที่ 10, 11, 12 ตามมาแล้ว คิดว่าเขาจะเปลี่ยนระบบอีกไหม?

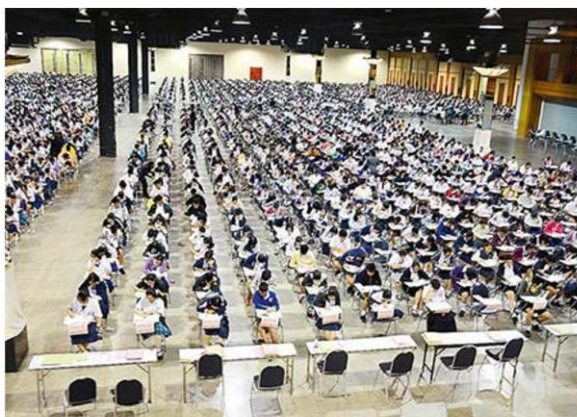
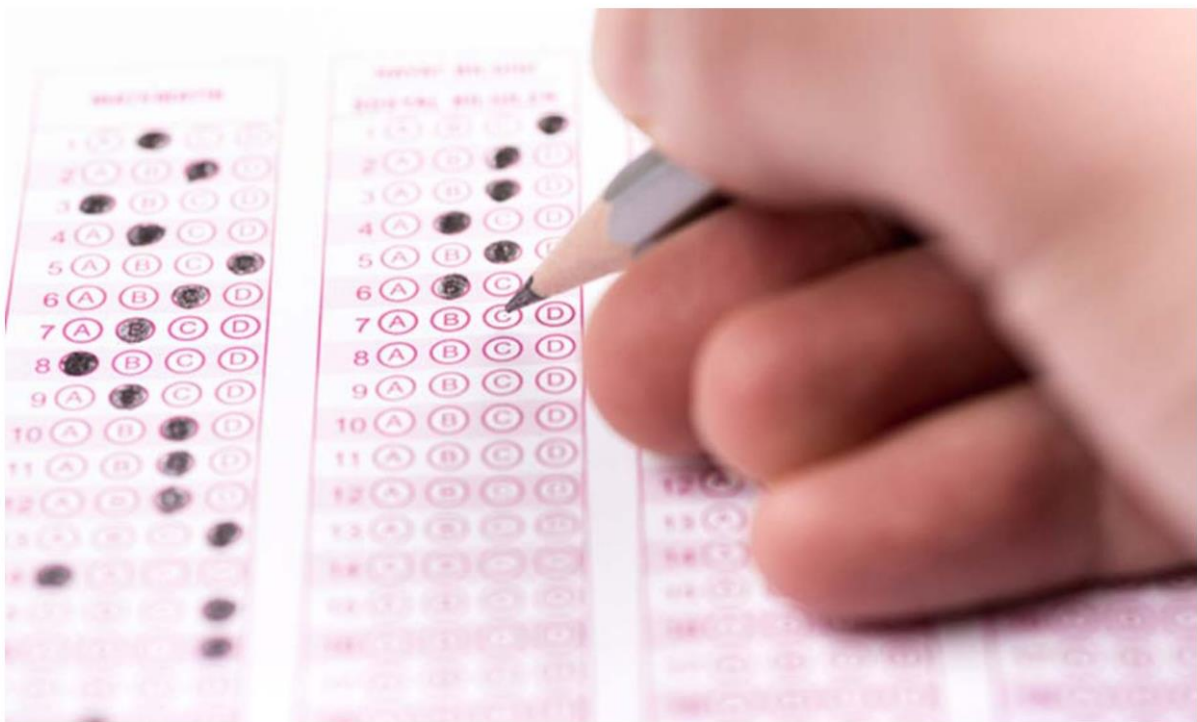
ผมว่า TCAS เหมือนเาระบบ Entrance, O-Net และ GAT, PAT มาไว้รวมกันเลยนะครับ แะบริหารจัดการให้ดี ก็น่าจะเป็นระบบที่ไม่ได้สวย แต่ที่ตอนนั้นเด็กโวยๆ กันอยู่ เพราะบริหารจัดการไม่ดี เรื่องการติดมากกว่า 1 ที่ถามว่าระบบแบบนี้ผิดไหม ก็ไม่ผิดครับ แต่คุณต้องหวังจัดการที่ดีขึ้น เรียกตัวสำรองขึ้นมาเลย ไม่ใช่ไปปิดจำนวนที่นั่งว่างไปชัดเจนรอบอื่นแทน

ต้องบอกว่าเขาเห็นปัญหานั้นอยู่แล้ว แล้วก็รู้ว่ามันจะเกิดอะไรแบบนั้น แต่ก็ยังเลือกที่จะใช้ทางออกแบบนี้

“กระทรวงเต๋าล้านปี” กับ “นักเรียนหนทสอง”

● หลายครั้งที่สังคมตำหนิหนักมากกว่า “กระทรวงศึกษาเต่าล้านปี” แก้ปัญหาไม่ได้เสียที คิดเห็นกับคำนี้ยังไงบ้าง?

จำนวนหน้า 28 ▼

ความเครียดจากระบบ ที่เด็กไทยต้องแบกรับ

(ถอนหายใจ นิ่งคิดครุ่นใหญ่) ผมมองว่าคนที่ดูแลระบบ เขาทำมาบ้านมาดึ้น แต่ฝั่งรัฐมนตรีมากกว่า ที่ไม่ได้ทำการบ้าน มาเลย อย่างเวลาในที่ประชุม ฟังดูแล้วเหมือนรัฐมนตรีเขาไม่รู้ว่าทำไมถึงได้เกิดปัญหานี้มา บางทีคำถามที่รัฐมนตรีตั้งออกมา เด็กเขารู้กันหมดแล้ว แต่รัฐมนตรีเห็นปัญหาจากข่าวต่างๆ เท่านั้นเอง ก็เลยรู้สึกว่าเขาก็คงมาเพื่อเยี่ยมชมน มาเพื่อให้กำลังใจมั้งครับ (หัวเราะเบาๆ)

ผมเคยนั่งประชุมร่วมกัน ผมเห็นเลยว่าทาง ทปอ.ต้องมานั่งอธิบายเรื่องระบบและปัญหาให้ทางรัฐมนตรีฟัง เป็นเวลาถึงครึ่งชั่วโมง แล้วการประชุมมันก็ยังไม่ได้ไปไหน ซึ่งมันเป็นปัญหาที่คนอื่นเขารู้กันหมดทั้งประเทศแล้ว อันนี้ก็เลยไม่รู้คำว่า "เต่าล้านปี" มันเป็นอย่างนี้เหมือนกัน

คือผมเข้าใจนะว่า งานในระบบการศึกษาไทย มันไม่ได้มีแค่การสอบเข้ามหาวิทยาลัย แต่ยังมีรายละเอียดยิบย่อยอีกเยอะแยะ จะทำยังไงให้เด็กได้มีที่เรียนอย่างเท่าเทียม ต้องดูเรื่องหลักสูตรชั้นพื้นฐาน ฯลฯ แต่ยังไม่ก็ตาม ผมก็ยังมองว่า "การสอบเข้ามหาวิทยาลัย" เป็นปัญหาที่ถูกทอดทิ้ง หน่วย

งานที่ทำเหมือนคิดแล้วก็ไปนำเสนอ ผู้ใหญ่เองก็เห็นว่าน่าจะดี ก็เลยลงนาม จนออกมาเป็นแบบนี้มั้งครับ

แต่ผมให้กำลังใจคนที่ทำระบบ TCAS นะครับ เพราะทฤษฎีมันโอเคแล้ว เหลือแค่การบริหารจัดการให้ดี อาจจะต้องใช้เวลาเขาอีกหน่อย และเท่าที่ดูแนวทางในปีหน้า ที่เขาพูดในที่ประชุม ผมก็รู้สึกว่าเขาพยายามจะแก้ปัญหาสิ่งที่เด็กต้องการอยู่นะ อย่างปัญหาเรื่องการกักที่ เด็กแพทย์สอบติดในคณะอื่นๆ แล้วไม่เอา ก็มีแนวโน้มว่าเขาจะคัดเด็กแพทย์แยกจากเด็กคณะอื่นๆ จะได้ไม่ต้องมาตัดเกณฑ์พร้อมกัน

จากผลของระบบตอนนี้ กลายเป็นว่าเด็กแพทย์กลายเป็นจำเลยของสังคมไปเลย เหมือนคนรุมประณามว่าทำไมต้องไปเลือกคณะอื่นแล้วก็ไม่เอา ทั้งที่จริงๆ แล้ว เขาไม่รู้หรอกครับว่าเขาจะติดแพทย์จากอันดับแรกๆ ที่เลือกไหม แต่เด็กก็ต้องเลือกเพื่อกันความเสี่ยงของตัวเอง คือไม่อยากให้โทษเด็กครับ ในเมื่อระบบมันออกมาให้เด็กต้องทำแบบนี้

● มองว่าระบบทำให้เด็กเป็น "เหยื่อของการศึกษา" หรือเป็น "หนูทดลองระบบ" ไหม?

(พยักหน้ารับ) คำว่า "หนูทดลอง" นี่ใช้เลยครับ แต่ผมก็พยายามทำความเข้าใจน้องๆ นะ เทียบให้เขาเห็นว่า อย่างเวลาเราเราอัปเดตระบบปฏิบัติการในมือถือ มันก็ไม่ใช่ว่าจะอัปเดตครั้งเดียวแล้วจะจบ อย่างเครื่องแอปเปิลก็จะต้องอัปเดตตลอดเมื่อ 3 วันก่อนเพิ่งอัปเดต iOS 11.0 ไป วันนี้ต้องมาอัปเดตใหม่เป็นเวอร์ชัน 11.1, 11.2 อีกแล้ว เพราะระบบมันยังมีปัญหา ยังไม่เสถียรไงครับ คงต้องรออีกสักพักกว่ามันจะนิ่ง

แต่จริงๆ แล้ว ผู้ใหญ่เขาก็ไม่ได้ตั้งใจให้เด็กต้องมาเป็น "หนูทดลอง" หรือครับ คงอยากให้ระบบที่เขาเอาไปใช้ มันได้ผลจริง แต่พอเอามาใช้จริง มันดันไม่ได้ผล ก็เลยต้องแก้ปัญหาลูกๆ ก็เลยกลายเป็น "หนูทดลองโดยสมบูรณ์แบบ"

● ถ้าลองให้ช่วยคิดวิธีอุดช่องโหว่ระบบ TCAS ตอนนี้ จะพอมีแนวทางไหนหลงเหลือบ้าง?

ตอนนี้ระบบ TCAS มันมีการคัดจากทั้งหมด 5 รอบ ซึ่งจะมีรายละเอียดการรับแต่ละรอบแตกต่างกันไป ผมมองว่าเขาสามารถสลับลำดับการเรียกได้ คือเราต้องเข้าใจมุมมองของเด็กด้วยว่า รอบที่ 3 ที่เป็นปัญหาเรื่องกัที่หนึ่งตอนนี้ มันเป็นรอบที่อยู่ในช่วง มีย.

ลองนึกภาพตัวเองเป็นเด็ก ม.6 คนหนึ่ง เรียนจบตั้งแต่เดือน ก.พ. ผ่านไป 4 เดือน ยังไม่มีมหาวิทยาลัยรองรับเป็นหลักเป็นแหล่งเลย บ้างบ้านก็ถามเข้าเียนว่า ดิดที่ไหนหรือยังลูก ครูแนะแนวก็มาเร่งว่าดิดที่ไหนส่งข้อมูลให้ครูด้วย เดียวครูทำสถิติส่งฝ่ายวิชาการ หลายคนทำตามระบบไม่ทันก็จะมาถามเด็ก มันเลยทำให้เด็กยิ่งเครียด

ผมว่าถ้าเขาย้ายกลไกการคัดเลือกเด็กจากคะแนนสอบ และให้ดิดได้ 4 ที่ จากการคัดรอบที่ 3 ตรงนี้ เลื่อนไปอยู่ในรอบต้นๆ ได้ มันก็จะช่วยเด็กได้ในระดับหนึ่ง จะได้ประกาศกันไปตั้งแต่ต้นว่า รอบที่ 1 มีใครดิดบ้าง ให้เห็นกันชัดๆ ไปเลย ว่าพอมีคนสละสิทธิ์แล้ว มีที่นั่งว่างเหลือเท่าไร ต้องเรียกตัวสำรองเพิ่มแค่ไหน เด็กจะได้ใจไม่ฝอนานมากนัก

คือทุกระบบมันมีข้อดีนะผมว่า แต่แค่จะจัดการยังไงให้ถูกช่วงเวลา จัดวางยังไงให้เหมาะสม

● ในต่างประเทศ เขาต้องมานั่งเครียดกับตัวระบบอย่างบ้านเราบ้างไหม?

เครียดนะ แต่เขาไม่เคยมีปัญหาอะไรแบบบ้านเราเลยครับ ยกตัวอย่างง่ายๆ ใกล้านเราอย่าง "จีน" ด้วยความที่เขาอาจจะเข้มงวด และระบบเขาก็ไม่ได้เปลี่ยนบ่อย คือเป็นแบบไหนมาก็ใช้แบบนั้น เด็กก็เลยรู้ว่าต้องเตรียมตัวยังไง หรือถึงแม้จะมีปัญหาอะไรก็ตาม เขาจะมองออกอยู่แล้วว่า อ้อ...เดี๋ยวมันจะเกิดปัญหานี้ขึ้นมา และเขาก็เคารพในกฎกติกาตรงนั้น

หรืออย่าง "เกาหลีใต้" เด็กเขาเครียดเรื่องการสอบเข้ามหาวิทยาลัยกันมาก แล้วก็มาตัวตายกันเยอะมากนะ และทางการก็สนับสนุนเรื่องนี้อย่างจริงจัง พอถึงวันสอบ เขาจะประกาศให้ราชการหยุดงานเลย เพื่อให้เด็กไปสนามสอบได้แบบการจราจรไม่ติดขัด แม้แต่เครื่องบินก็ห้ามบินผ่าน่านฟ้าสนามสอบ รถตำรวจก็มีหน้าที่วิ่งรับส่งนักเรียน แล้วก็ให้สอบได้ครั้งเดียว ดิดได้แค่นี้เดียว

ถ้าถามว่าผมมี "ระบบในดวงใจ" ไหม ผมมองว่าการที่จะคิดระบบให้ถูกใจทุกคนในประเทศ มันเป็นไปได้แน่นอน สำหรับผมมองเป็นภาพรวมว่า ระบบที่ดี เราคงไปลดสิทธิการสอบของเด็กที่เคยมีไม่ได้ ถ้าเขาเคยสอบได้มากกว่า 1 ครั้ง หรือดิดได้มากกว่า 1 ที่ ก็ควรจะเป็นอย่างนั้นต่อไป ที่สำคัญก็คือระบบต้องมีความเป็นธรรม ถ้าจำเป็นที่จะต้องตัดบางสิ่งบางอย่างทิ้ง แต่สร้างผลดีต่อเด็กส่วนมาก มันก็จำเป็นต้องทำ

อย่างเรื่องการกัที่ ระบบบอกว่าเด็กเก่งสามารถดิดได้มากกว่า 1 ที่ มันคือสิทธิของเด็กที่เก่ง แต่เด็กที่ได้คะแนนน้อย แล้วถูกกัที่ก็มองว่า มันก็คือสิทธิที่จะได้เข้าเรียนในคณะที่เขาอยากเรียนเหมือนกัน ซึ่งมันก็คือ "สิทธิของเด็ก" ทั้งคู่ ถามว่าสิทธิฝั่งไหนมีจำนวนมากกว่ากัน เราก็ต้องตอบใจหัยฝั่งนั้น

คำแนะนำสำคัญจาก "รัฐมนตรีของเด็กๆ"

● ทุกวันนี้เห็นเด็กๆ ยกให้ "ฟัลาเต้" เป็น "รัฐมนตรีของเด็กๆ" กันเยอะนะ พอจะรูบ้างไหม?

(ยิ้มรับเชินฯ) เคยเห็นเต้ในทีวีเตอร์ครับ ที่เขาจะโหวตกันว่า อยากจะให้ผมไปเป็นประธานดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องระบบ

คัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย แล้วคือพวกนี้ ผมเป็นตัวกลางระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่(ปอ.ผู้ดูแลระบบอยู่ตอนนี้)มันทำให้ผมรู้สึกเกรงใจผู้ใหญ่เขามาก เพราะเรารู้ว่าผู้ใหญ่เขาเหนื่อย เราว่า ปอ.หรือคนที่ดูแลเรื่องระบบการศึกษาอย่าง สทศ. เขาก็เหนื่อย เที่ยงคืน-ตี 1 เขายังส่งไลน์ข้อมูลมาให้เราอยู่เลย ทั้งๆ ที่ผมหลับไปแล้ว

จริงๆ แล้ว ผู้ใหญ่ที่ดูแลระบบอยู่ตอนนี้ เขาก็อยากให้ผลมันออกมาเป็นที่ถูกใจของเด็กแต่ละครับ แต่บริบทของเขามันอาจจะเข้าถึงยากไปบ้าง อาจจะเป็นภาษาที่ผู้ใหญ่คุยกัน พอแปลออกมาก็เป็นภาษาทางการ เด็กอ่านไม่เข้าใจ แต่พอฟัลาเต้หยิบมาเล่า เราเล่าด้วยภาษาวัยรุ่น เด็กก็เลยเข้าใจ น้องก็เลยชอบฟัลาเต้ แต่จริงๆ แล้ว สิ่งที่เขาบอกเล่ามันก็คือใจความเดียวกันเลยครับ

● เด็กๆ แซวกันหนักถึงขั้นที่ว่า ในเมื่อเราเข้าใจมุมมองของพวกเขาได้ขนาดนี้ ไปอยู่ประจำกระทรวงศึกษาเลยดีกว่าไหม?

ถ้าผมไปจริงๆ ผมคงความสามารถไม่ถึงครับ เพราะผมก็ตอบได้แค่เรื่องการสอบเข้ามหาวิทยาลัย แต่หน้าที่ของกระทรวงศึกษามันต้องทำมากกว่านั้นอีกเยอะครับ ทั้งเรื่องการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การดูแลงบประมาณให้โรงเรียนในชนบทอย่างเท่าเทียม ฯลฯ ซึ่งเป็นเรื่องที่ผมไม่รู้เรื่องเลย

● คิดว่าอะไรทำให้เด็กๆ รู้สึกว่าเราเข้าใจ จนยกให้เป็น "รัฐมนตรี" ในใจเขา

(ยิ้ม) ผมก็รู้เหมือนกันนะ ผมแค่รู้สึกว่าเราช่วยน้องได้ เราดิดต่อผู้ใหญ่ได้ เราเอาเรื่องที่เด็กๆ เป็นเดือดเป็นร้อนไปเสนอผู้ใหญ่ได้ อาจจะต้องไปถามน้องๆ ว่า ที่บอกว่าฟัลาเต้เข้าใจเขาหมายถึงเข้าใจในแง่ไหน

ถ้าเข้าใจน้องๆ ในแง่ซัจุดดี-จุดบกพร่องได้ ก็อาจจะใช้ครับ เพราะในแง่การสอบเข้ามหาวิทยาลัย ผมจะมองตลอดว่าเด็กคือผู้เข้าแข่งขัน ผู้ใหญ่ออกแบบระบบ มากสุดก็คือโดนเด็กด่า แต่พอเด็กไปเข้าแข่งขัน เขาก็ต้องไปเจอกับแรงกดดันอีกรอบทิศ และเด็กทุกคนไม่ใช่แค่มีปัญหาเรื่องการเข้ามหาวิทยาลัยนะครับ ช่วงนั้นแฟนอาจจะไม่ตอบไลน์ พ่อแม่มีปัญหาทะเลาะกัน หรืออะไรก็ตาม

ผมเคยพูดกับน้องๆ ว่า ฟัเข้าใจน้องๆ นะว่า ทุกคนไม่ได้มีแค่เรื่องการสอบเข้ามหาวิทยาลัยอยู่ในหัว ทุกคนมีหลายเรื่องให้คิด เคยสอนน้องแม้กระทั่งว่า เวลาจะทิ้งใคร อย่าไปทิ้งช่วงเข้ามหาวิทยาลัยนะ (ยิ้ม) อาจจะเพราะตรงนี้หรือเปล่า ที่ทำให้น้องๆ มองว่า ฟัลาเต้เข้าใจเราตั้งแต่เรื่องระบบ ไปจนถึงเรื่องหัวใจเลย แต่ในมุม ปอ.เขาอาจจะมองแค่เรื่องระบบแค่มุมเดียว

● อีกหนึ่งเรื่องที่เด็กๆ ชื่นชม คือความใส่ใจในการตอบคำถามน้องๆ ชัยันตอบแทบจะทุกคำถาม

(ยิ้มเยินฯ) อันนี้ไม่รู้ว่าเป็นข้อเสียด้วยหรือเปล่านะ นี่ผมก็ปวดหลังมา 3 วันแล้วครับ เหมือนพอได้เข้าเฟซบุ๊กหรือทีวีเตอร์ที่ไร จะวางไม่ได้เลย จะดูอยู่อย่างนั้นเป็นชั่วโมง เพราะปัญหาที่น้องๆ ถามเข้ามา มันไม่ได้จบแค่เรื่องๆ ตอบกลับมาว่าได้ครับ-ได้ค่ะ แต่น้องเขาจะถามต่อไป เราก็ต้องไปสืบสาวราวเรื่องให้หน่อยๆ อีก

ที่ผู้บริหารเด็กดีเคยถามผมว่า ทำไมฟัลาเต้ต้องไปนั่งตอบคำถามทุกทวีต ทั้งๆ ที่บางอันเป็นคำถามซ้ำๆ เราตอบทีเดียวในทวีตของเราก็ได้แล้ว แต่ผมมองว่าน้องๆ หลายคนเขาอยสมัศรัททาทีวีเตอร์เพื่อถามผมโดยเฉพาะ บางคนเล่นทีวีเตอร์ไม่เป็น แต่อยสมัศรัททาเพื่อคุยกับเรา

หน้าโปรไฟล์น้องบางคนยังเป็นรูปไข่อยู่เลย บางคนเล่น
หวัดเตอร์ไม่เป็น จะทำคำตอบไม่เจอเลยว่าคำตอบของฟิลาเต้

ตรงไหน ก็เลยคิดว่าถ้าเราตอบได้ เราตอบ แต่ถ้าอันไหนที่ไม่
ตอบ อาจจะเพราะหน้าใหม่ไลน์มันไหลไปเร็ว หรือบางอันไม่ชัด
ก็จะไม่ตอบ

● ในฐานะ "ครูแนะแนว" คนหนึ่งของน้องๆ เรามองคำว่า
"แนะแนว" สำคัญมากน้อยแค่ไหนต่อชีวิตพวกเขา?

ผมว่าการแนะแนวสำคัญมากนะครับ ยิ่งทุกวันนี้ ผมว่า
ระบบเปลี่ยนเยอะ เลยยิ่งสำคัญมาก ไม่ใช่แค่แนะว่าระบบคือ
อะไร แต่ต้องแนะไปถึงขั้นว่าตัวของน้องๆ เหมาะกับอะไร เข้าไป
เรียนแล้วจะออกมาเป็นอะไร เทียบกับศาสตร์อื่นๆ แล้ว จะสอน
ให้รู้ในเชิงวิชาการ แต่ศาสตร์ของการแนะแนว จะสอนให้น้องๆ
รู้จักตัวเอง ซึ่งทั้งสองอย่างนี้จะต้องไปด้วยกัน เพื่อผลักดันให้เขา
เดินไปในทางที่ถูก

● แต่เหมือนระบบบ้านเราไม่ค่อยให้ความสำคัญเรื่อง "ค้นหา
ตัวตน" ของเด็ก เท่ากับเรื่อง "สอบติด-ไม่ติด"

ใช้ครับ ถ้ามองในแง่เด็กไม่มีความรู้เรื่องคณะที่อยากเข้า
นะครับ เพราะเด็กส่วนใหญ่เรียน ม.ปลาย เพื่อให้คะแนนสูงๆ
ให้สอบติดในคณะที่ตัวเองรู้จัก เด็กหลายๆ คนทุกวันนี้ ยอมที่จะ
ติดคณะที่ไม่ใช่-ไม่ตรงกับตัวเอง เพื่อแลกกับคำว่า "สอบติด"
เหมือนเขารู้สึกว่าเป็นประกาศผล เขาก็อยากสอบติดเหมือนเพื่อนๆ
แต่พอไปเรียนแล้วไม่รอด ก็กลายเป็นชิวๆออกเยอะแยะมากครับ
บางคนคิดว่าเลือกๆ ไปก่อนไม่เป็นไร ค่อยไปเริ่มนับ 1
ใหม่ในมหาวิทยาลัยเขาก็ได้ แต่สำหรับผม ผมไม่ได้มองแบบนั้น
นะ ผมมองว่าเราเข้าไปเรียนมหาวิทยาลัยเพื่อเพิ่มพูน อย่างผม
ที่เลือกเรียนนิเทศ เพราะผมชอบ พอได้เข้ามาวิทยาลัย เหมือน
เราแค่เอาความชอบของเรา ไปอยู่ให้ถูกที่ ไปจับเข้ากับศาสตร์ที่
เขาสอน ไปเก็บเกี่ยวเรื่องที่สอนมาใส่ในความชอบของเรา ไม่ใช่
เข้าไปเพื่อเริ่มค้นหาเพื่อนับ 1 ใหม่ เพราะตอนจบออกไป เราก็
ต้องทำงานแล้ว

● คิดยังไงกับการที่ประเทศไทย "เรียนเพื่อสอบ" เป็นหลัก
ไม่ใช่ "เรียนเพื่อรู้"

อันนี้คือจริงเลยครับ เด็กหลายคนเรียนมาตั้งแต่ ป.1 จบ
ม.6 ออกมาก็ใช้เวลา 12 ปี เขายังไม่รู้เลยว่าเขาอยากเรียนคณะ
อะไร เด็กส่วนใหญ่เข้าไปเรียนเพราะอยากได้คะแนนดีๆ เพื่อไป
สอบ แต่ไม่ได้รู้ว่าตัวเองเหมาะจะไปต่อในอาชีพไหน และเด็ก
หลายคนก็เจอปัญหาเรื่องการค้นหาตัวตนมาก บอกว่า "หนู
ไม่มีคณะที่ชอบนะ มีแต่คณะที่ไม่ชอบ กับคณะกลางๆ" ถาม
ว่าอะไรคือคำว่ากลางๆ ของน้อง (ยิ้มปลงๆ)

พอเป็นแบบนี้ มันเลยทำให้ "ครูแนะแนว" ต้องทำงาน
หนักมาก แคมป์ครูสายนี้ยังแทบจะเรียกได้ว่าเป็น "ครูลูกเมียน้อย"
ในโรงเรียนเลย ผมเคยไปแนะแนวน้องๆ ตามโรงเรียนต่างๆ ถาม
หาครูแนะแนว ทั้งโรงเรียนมีครูอยู่ท่านเดียว แต่เด็กระดับหนึ่งมี
อยู่ 10 กว่าห้อง แคมป์ยังต้องดูแลเด็กเรื่องทุนเรียนต่างๆ ด้วย
ถามว่าครูครูไหนได้ยังไง เขาบอกว่ามีนิสิตมาช่วยสอน ถ้าระดับ
ไหนครูไม่พอ ก็จะให้ครูภาควิชาอื่นที่มีคาบว่างอยู่ มาช่วยสอน
สุดท้าย "ศาสตร์ในการแนะแนว" มันก็หายไป ถามเด็ก
ว่าครูที่มาช่วยสอน เขาสอนเรื่องอะไร เด็กๆ ก็บอกว่าไม่ได้สอน

เลยละ บางทีก็ให้เด็กเอาวิชาที่ตัวเองสอนขึ้นมาทำ "คาบแนะแนว"
ทุกวันนี้เลยกลายเป็นคาบทำการบ้านไป

ส่วนหลักสูตรครูศาสตร์เองที่เปิดสอนในปัจจุบัน ส่วน
ใหญ่ก็ไม่ค่อยมีเอกจิตวิทยาการแนะแนวด้วยครับ เพราะถูกมอง
ว่าครูคนอื่นก็สามารถสอนได้ ครูสายแนะแนวตามโรงเรียนก็ไม่ใช่
ครูบรรจุ เป็นครูอัตราจ้างที่จะออกวันไหนก็ได้

● คิดว่าบ้านเมืองเราจะอุดหนุนให้เรื่องเด็ก "หาตัวเองไม่เจอ"
ได้ยังไง?

ผมฝากไว้ 3 อย่างครับ อย่างแรกคือเรื่อง "ครูแนะแนว"
ที่เราควรจะให้ความสำคัญ เพราะการศึกษาไม่ค่อยให้พื้นที่
ตรงนี้ เพราะการจะให้เด็กมานั่งค้นหาตัวเองจากแบบสอบถาม

กันเอาเอง ยังไงมันก็ไม่เวิร์กอยู่ดี

อย่างที่สองคือเรื่อง "ข้อมูลการศึกษา" ผมว่าข้อมูลด้าน
นี้ของประเทศไทยมีน้อยมาก และบางอันก็เป็นข้อมูลเก่าๆ ผม
เคยลองไปทำแบบทดสอบค้นหาตัวเองทุกวันนี้ ก็ยังเป็นข้อมูล
ตั้งแต่ 5-6 ปีก่อนอยู่เลย แค่มติดถูกช่อง "ชอบเลี้ยงปลาทอง"
ผลประเมินก็ออกมาบอกว่าผมเหมาะกับ "คณะเกษตรศาสตร์"
แถมยังไม่ได้จำแนกสาขาให้ดูด้วยว่า มีสาขาอะไรบ้างที่เหมาะสมกับ
เรา

หรือเรื่องข้อมูลคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยเองก็ยังไม่
อัปเดตเท่าที่ควร ทั้งๆ ที่ทุกวันนี้มีคณะใหม่ๆ เกิดขึ้นมาเยอะ แต่
ข้อมูลที่ออกมาก็ยังเป็นของเก่า ทำให้เด็กๆ พลาดโอกาสดีๆ ที่
จะได้รู้จักกับเส้นทางนั้นไป

แม้แต่หน้าเว็บของทางการทุกวันนี้ก็ให้เด็กเข้าไปกรอก
ข้อมูล ยังดูผ่านแอปฯ มือถือไม่ได้เลยครับ ต้องบอกให้เด็กเข้า
ใช้ผ่านคอมพิวเตอร์เท่านั้น แล้วคิดว่าเด็กๆ สมัยนี้เขาใช้งาน
เทคโนโลยีกันบนมือถือกันหมดแล้ว ตรงนี้ก็สะท้อนว่าระบบ
หลายๆ อย่างของการศึกษาไทย มันไม่ช่วยเอื้อให้เขาสามารถ
ค้นหาตัวเองได้เลย

อย่างที่สามคือเรื่อง "ค่านิยมอาชีพ" ที่ยึดถือกัน บาง
สังคมโดยเฉพาะภาคอีสาน เขาจะนิยมให้ลูกหลานเป็นครูกัน
เพราะมองว่าจบออกมาจะได้มีกินไว้ มีคนนับหน้าถือตา หรือ
น้องบางคนก็เรียนตามเพื่อน โดยที่ไม่ถามใจตัวเองก่อนเลยว่า
อยากจบออกมาทำอะไรกันจริงๆ ไหม

เด็กบางคน เข้าไปเรียนในคณะที่สังคมให้ค่านิยม เพื่อให้
คนชื่นชม โดยที่ไม่ได้คิดให้ตัวว่า แก่นของการเรียนจริงๆ คือการ
เข้าไปเรียนคณะที่มันใช่กับเรา เราต้องเข้าไปเก็บเกี่ยวมาเพื่อ
เพิ่มพูนให้ตัวเราเอง ■

/mgronlinelive

/mgronline.live

สัมภาษณ์โดย ผู้จัดการ Live

เรื่อง: อัสสริยา อาชาวันบุกกุล

ภาพ: วาภิธร วรรณดี

ขอบคุณภาพ: นวัตกรรมและอนาคตเกษตร @lataedekd

ชีวิตลูกชาวนา สมณะ-ติดดิน

ครอบครัวผมมีพี่น้อง 3 คน ผมเป็นคนเล็กสุด ส่วนที่บ้านก็เป็นคนบ้านนอกเลยครับ พ่อแม่เป็นชาวนา เข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ เรื่องการเข้ามหาวิทยาลัยพ่อแม่ไม่ยุ่งเลย ผมอยากเรียนรามฯ ด้วยซ้ำ เพราะช่วงเรียนจบ ม.6 ผมเห็นพนักงานเอ็มเค เขาเรียนรามฯ แล้วก็ทำงานไปด้วย และผมรู้สึกว่ามันเทดี แต่คุณแม่ไม่อนุญาต

คุณแม่บอกว่าถ้าเตเรียนไปด้วย ทำงานไปด้วย เตเรียนไม่จบแน่นอน แล้วก็แนะนำให้เราไปลองเรียนที่ ม.สวนดุสิตก่อน ไหนๆ ก็อุตส่าห์เอนฯ ติดแล้ว และยังติดในคณะที่ใช้และอยากเรียนด้วย ไว้ถ้าไม่ชอบค่อยไปเรียนรามฯ ผมก็เชื่อแม่ และพอไปเรียนก็รู้สึกชอบมาก เป็นมหาวิทยาลัยที่ตอบโจทย์เด็กกิจกรรมจริงๆ

ทุกวันนี้ เขารู้แน่ครับว่า ผมทำงานเกี่ยวกับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ส่วนคุณแม่ผมก็ขายของอยู่แถวโรงเรียน ก็จะมีคุณครูมาถามเรื่องระบบการเข้ามหาวิทยาลัย เพราะเขาเห็นลูกมาออกทีวี (ยิ้ม)

ส่วนใหญ่สิ่งที่คุณแม่ปลูกฝังก็จะมี 2 อย่างหลักๆ คือ “ขยัน” กับ “ประหยัด” ครับ เพราะแม่ผมเป็นคนประหยัดมาก แล้วก็ระเบียบวินัยมากด้วย ส่วนเรื่องประหยัดอาจจะด้วยความที่เขาเป็นคนจน ทุกวันนี้ที่บ้านก็นอนกันแบบไม่มีแอร์ แล้วก็ไม่ได้รู้สึกร้อนนะครับ เปิดพัดลมก็สบายดี

อีกอย่างที่ไม่รู้จะภูมิใจดีไหมนะ (ยิ้ม) ก็คือพ่อแม่ไม่เคยจัดงานวันเกิดให้ผมเลยนะครับ ไม่เคยซื้อเค้กมาเป่า จะได้เป่าก็ต่อเมื่อมีคนอื่นซื้อมาให้เป่า ปกติแม่จะพาไปทำบุญ แค่นั้นจบ ■

เครียดเพราะระบบ ต้องวิ่งแก้กลุ่ม!!

ถือว่าช่วง TCAS ที่ผ่านมา ชีวิตผมรวนเหมือนกันนะ เพราะต้องตอบคำถามน้องๆ ที่ส่งมาตลอด จากปกติผมเป็นคนชอบออกกำลังกาย ชอบวิ่งมาราธอน แต่นี่ผมไม่ได้วิ่งมาเดือนนึงแล้วครับ เพราะว่าไม่มีแรงไปวิ่ง (ยิ้ม) แต่ก็คิดว่าช่วงที่จะต้องตอบคำถามน้องๆ หนักๆ มันไม่ได้มาแบบนี้บ่อยๆ หรือ ก็เลยมองว่าไม่เป็นไรครับ

ปกติผมเป็นคนชอบฟิตเนส ชอบออกกำลังกายครับ อย่างช่วงเว็บ TCAS ล่มบ่อยๆ ผมตั้งปณิธานเอาไว้เลยว่า ยังไงก็ต้องเข้าฟิตเนสให้ได้ เพราะมันเป็นการเยียวยา ช่วยให้ผ่อนคลายได้ คือผมก็ไม่รู้เหมือนกันว่าทำไมต้องไปเครียดแทนน้องๆ เรื่องระบบ เหมือนเราไปเห็นช่องโหว่ของระบบจากการตอบคำถามเยอะๆ เข้า

สุดท้ายก็เลยต้องไปฟิตเนสปลดปล่อยครับ วันไหนเหนื่อยๆ เครียดๆ แล่ลากตัวเองไปฟิตเนสก็จะหาย แล้วก็ชอบวิ่งมาราธอนด้วย วิ่งมาได้ 3-4 ปีแล้วครับ

ตอนนี้ก็วิ่งไกลสุดได้ 24 กม.แล้วครับ แต่ก็ถือว่ายังไม่ไกลเท่าไรสำหรับการวิ่งมาราธอน เป้าหมายตอนนี้ที่ผมตั้งไว้ก็คืออยากวิ่งให้ได้เวลาที่ดี ในระยะทาง 21 กม.ที่เคยวิ่งเอาไว้ ■

